

**HRVATSKI
POMORSKI
MUZEJ
SPLIT**

KATALOG MUZEJSKO- EDUKATIVNIH I KREATIVNIH PROGRAMA

Draga djeco, odgojitelji, nastavnici i profesori, dragi posjetitelji i prijatelji Muzeja!

Katalog mujejsko-edukativnih i kreativnih programa Hrvatskog pomorskog muzeja Split priređen je i posebno osmišljen kako bi se posjetitelji upoznali s mujejsko-edukativnim sadržajima zbog odabira prigodnog programa prilikom planiranja posjeta Muzeju. Ovi programi doprinose razvoju društveno-kulturnih i odgojno-obrazovnih vrijednosti kod djece i učenika, kao i realizaciji ciljeva kojima *Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje* daje osobitu pozornost, potiče školske i izvanškolske aktivnosti te suradnju s kulturnim ustanovama.

Muzejsko-edukativni i kreativni programi Hrvatskog pomorskog muzeja Split vezani su uz stalni izložbeni postav te uz povremene mujejske izložbe tijekom godine, tematski određene pomorskom povijesti hrvatskog naroda. U Muzeju se provode samostalni edukativni projekti, a Muzej se uključuje i u edukativne projekte s drugim muzejima, ustanovama, udrugama i školama.

Stručno vođenje mujejskim postavom ima za cilj približiti djeci i učenicima mujejski sadržaj na njima prilagođen način. Osim toga, edukativnim izložbama, tematskim radionicama, kreativnim igraonicama i edukativnim publikacijama želimo djeci dati dodatnu dimenziju učenja, razviti senzibilitet i zanimanje za pomorsku baštinu, ali i približiti te pobliže objasniti mujejsku djelatnost.

Kreiranjem mujejsko-edukativnih programa za sve uzraste, sve smo bliže jednom od mujejskih poslanja i ostvarenju vizije: uključiti što veći broj mlađih kroz učenje i zabavu u mujejske programe te afirmirati mujejsku djelatnost.

Muzejsko-edukativne i kreativne radionice te igraonice

1. Priče iz muzeja

Hrvatski pomorski muzej Split baštini muzejske predmete koji svjedoče o bogatoj hrvatskoj pomorskoj povijesti. Svi-ki predmet donosi svoju priču koja djeci približava plovid-bu morem. Tijekom kreativne radionice djeca uče dijelove broda, čemu služi kompas, kormilo, feral te ostala brodska i navigacijska oprema, a što zmaj – „zvir“ i morska sirena rade na brodu...

Uzrast: djeca vrtićke dobi i učenici nižih razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

2. More, amfore, brodovi...

Tijekom podvodnih arheoloških istraživanja Jadranskog mora pronađeni su predmeti kao što su: pitos koji se upo-trebljavao za pohranu namirnica, žita, kasnije žive ribe, te amfore i drugi predmeti svakodnevne uporabe (posude, zdjelice, vrčevi) izuzetno važni za proučavanje svakodnev-nog života naših predaka. Djeca se upoznaju s tim predme-tima te potom u glini modeliraju svoje amfore, brodove...

Uzrast: djeca vrtićke dobi i učenici nižih i viših razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

3. RibOlovka

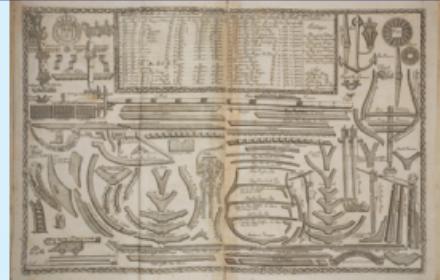

Radionica na kojoj učenici rješavaju edukativnu vježbenicu te se upoznaju s poviješću ribarstva na Jadranu: tradicionalnim ribarskim brodovima (gajeta, leut, trabakul), ribarskom alatu (špurtil, vrša, osti), vrstama riba u Jadranskom moru, ribarskom leksiku, te održivom ribarstvu.

Uzrast: od 2. do 5. razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

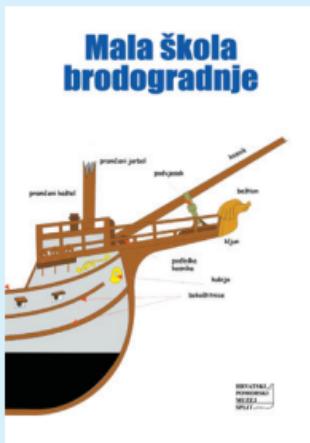
4. Mala škola brodogradnje

Hrvatski brodovi svjedoci su tisućljetne hrvatske brodograditeljske tradicije koja se ogleda u broju škverova i brodogradilišta na istočnoj obali Jadranu, u znanju potrebnom za gradnju različitih tipova brodova, leksiku – nazivima brodograđevnog alata... Veliko je znanje i umijeće bilo potrebno našim majstorima – kalafatima u izgradnji brodova. Brodogradnja nije samo tehnika, već i svojevrsna umjetnost te kultura. Što su blanja i vijola, te čemu su služile? Koji su dijelovi broda madir i kobilica? Zašto se kaže da su brodovi „isti ka i ljudi“?

Uzrast: od 3. do 8. razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

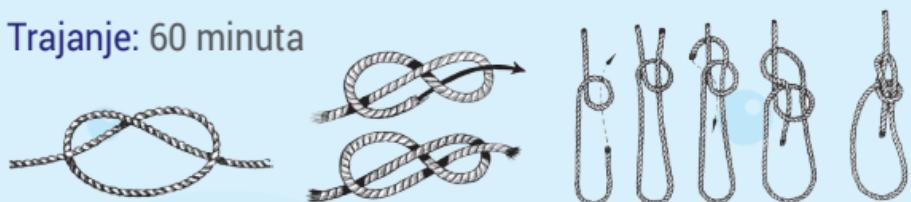
5. Mornarski čvorovi

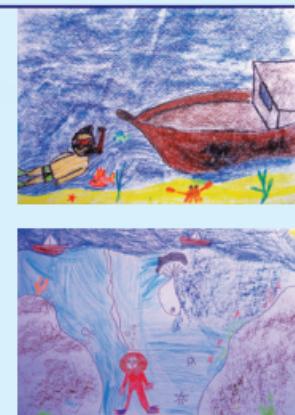
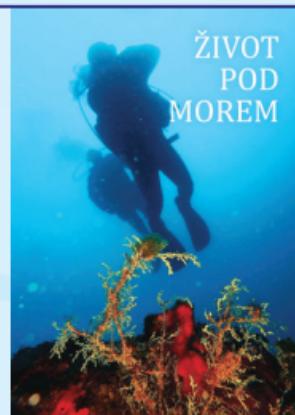
Postoji preko 180 vrsta različitih čvorova koji se koriste u alpinizmu, speleologiji, ali i u pomorstvu. Svaki čvor na brodu imao je svoju ulogu: s jednim se brod vezao za bitvu na obali, s drugim su se vezala jedra, podizali različiti tereti,... Muški, ženski, pašnjak, samo su neki od njih! Nauči ih vezati!

Uzrast: učenici nižih i viših razreda osnovne škole

Trajanje: 60 minuta

6. Život pod morem

Učenici se upoznaju sa životom pod morem: biljnim i životinjskim svijetom, vrstama jadranskih riba, hranom iz mora i konzerviranjem ribe. Upoznaju se sa zaštitom, očuvanjem i ekologijom Jadranskog mora. Otkrivaju početke ronjenja te kako se roni danas: isprobavaju suvremenu ronilačku opremu. Saznaju što je to podvodna arheologija te istražuju neke od najpoznatijih hrvatskih podvodnih arheoloških lokaliteta. Upoznaju se i s podmorničarstvom te abecedom koja je dugo omogućavala prijenos poruka pod morem – Morseovom abecedom.

Uzrast: od 2. do 7. razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

7. Sveti Nikola

Sveti Nikola omiljeni je dječji svetac, njihov zaštitnik te zaštitnik putnika i pomoraca. Na kreativnoj radionici djeca kroz životopis sv. Nikole saznaju kako je postao zaštitnik putnika, pomoraca i djece.

Uzrast: djeca vrtićke dobi i učenici nižih razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

8. Sveci zaštitnici pomoraca, ribara i brodograditelja

Brojni su sveci kojima su se pomorci, ribari i brodograditelji utjecali za vrijeme dugih plovidbi morem uvjereni kako će ih molitva i vjera u njih spasiti od nevremena i brodoloma. Zazivali su svece poput sv. Nikole, sv. Kristofora, sv. Petra, sv. Ivana Trogirskog, ali i Bogorodicu, Djesticu Mariju. O tome nam svjedoče brojni sačuvani zavjetni darovi – makete brodova i zavjetne slike. Osim toga, pomorci su na pramcima brodova često isticali pulene, drvene skulpture koje su, prema njihovim vjerovanjima, štitile brod, kapetane i mornare od nedaća na moru – „zviri“, sirene, skulpture muškaraca i žena,...

Uzrast: djeca predškolske dobi te učenici nižih i viših razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

9. Trajektom na otroke

Od Bodulke
do Hrvata
trajektna je to
 b janka

* HRVATSKI POMORSKI MUZEJ SPLIT * CROATIAN MARITIME MUSEUM SPLIT * CROATIAN MARITIME MUSEUM SPLIT * HRVATSKI POMORSKI MUZEJ SPLIT *

Trajekti su najvažnija veza između kopna i otoka. Kakvi su to brodovi, što oni znače otočanima? Što bi se dogodilo kada trajekti ne bi plovili? Djeca uče uz zabavnu bojanku „Od Bodulke do Hrvata trajektna je to bojanka“!

Uzrast: djeca od 3. do 7. godine

Trajanje: 60 minuta

10. Tvrđave: posade i opsade

Tvrđava Gripe, u kojoj je smješten Hrvatski pomorski muzej Split, podignuta je u 17. stoljeću kako bi branila grad Split za vrijeme osmanlijskih napada. Spasila je Split i njegove žitelje od najteže opsade Turaka 1657. godine. Tvrđava Gripe je historijski fortifikacijski spomenik istaknute vrijednosti, a o njenoj važnosti djeca uče igrajući edukativnu zabavnu igru.

Uzrast: od 3. do 7. razreda osnovne škole

Trajanje: 60 minuta

11. Svjetionik - svjetlo u tami

Kreativna radionica na kojoj djeca uče o uređaju bez kojega je nekad noćna navigacija bila gotovo nemoguća; svjetionik stoljećima, od antike služi pomorcima za orijentaciju na pučini. Najstariji svjetionik na istočnojadranskoj obali, koji se nalazi na rtu Savudrija, star je više od 200 godina!

Uzrast: djeca predškolske dobi te učenici nižih i viših razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

12. Pomorski Split u vrijeme cara Dioklecijana

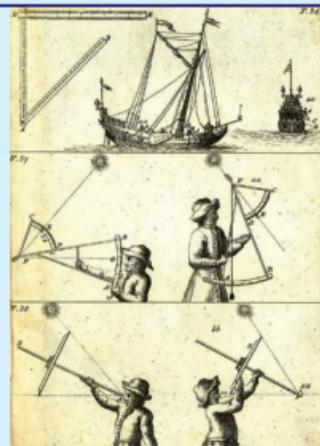

Upoznavanje učenika sa samim temeljem nastanka grada Splita – gradnjom Dioklecijanove palače s naglaskom na njezinu maritimnost. Antička palača sagrađena je tik uz more, nedaleko Salone – glavnog grada rimske provincije Dalmacije. Rimski brodovi – bireme, u carevo su vrijeme plovili Jadranom, a njihove modele djeca uočavaju u muzejskom postavu.

Uzrast: od 2. do 5. razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

13. Otkrijmo tajne koje muzej skriva

Muzejski predmeti skrivaju tajne. Što je to sekstant i čemu je služio, tko je bio prvi Hrvat koji je oplovio svijet, što je to brik, a što bark,...? Odgovore ćemo otkriti na zabavnom kvizu, a najbolji će biti nagrađeni!

Uzrast: učenici viših razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

14. Otkrij i istraži putove poznatih moreplovaca!

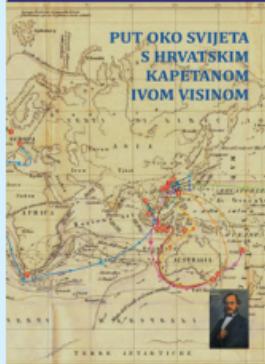
Učenici na zabavan način uče o velikim geografskim otkrićima i slavnim moreplovцима s kojima kreću na duga putovanja morem! Kristofor Kolumbo i Ferdinand Magellan, Vasco da Gama i Bartolomeo Diaz samo su neki od njih. „Istražuju“ Srednju Ameriku, „oplovljavaju“ Rt dobre nade. Uče čemu služe navigacijski instrumenti kao što su astrolab i kompas, otkrivaju i čemu je služio kvadrant. Saznaju kako je razvoj pomorstva doprinio velikim geografskim otkrićima.

Uzrast: od 5. do 6. razreda osnovne škole

Trajanje: 90 minuta

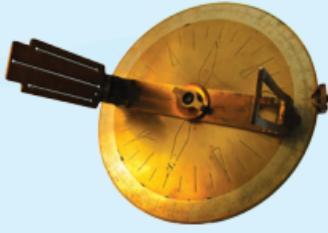
15. Put oko svijeta s hrvatskim kapetanom Ivom Visinom

Učenici se upoznaju s hrvatskim kapetanom Ivom Visinom koji je bio „prvi Hrvat i Sloven“ koji je oplovio svijet, a čije je putovanje oko svijeta jedrenjakom „Splendido“ trajalo sedam godina, od 1852. do 1859. godine. Cilj je programa educirati učenike o životu i djelu kapetana Ive Visina i važnosti njegova puta oko svijeta.

Uzrast: učenici viših razreda osnovne škole

Trajanje: 60 minuta

16. Koje je boje more?

Na ovoj radionici spajamo znanost i umjetnost! Što je to more, koje je boje i zašto Crveno, Žuto, Bijelo i Crno more nose baš takve nazine? Kroz edukativno vođenje djeca otkrivaju kako umjetnici na svojim slikama prikazuju more i saznaju je li ono zaista uvijek plavo. Potom se na radionici i kreativno izražavaju slikajući more koristeći se različitim bojama: crno more, sivo, zeleno, pa čak i crveno i ružičasto!

Uzrast: učenici nižih i viših razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

17. Zabavne zastavice

Jeste li znali da za svako slovo abecede postoji jedna signalna zastavica koja je jednaka u cijelome svijetu? One su jedan od načina pomorske komunikacije. Postoji mnoštvo zastavica, a na ovoj kreativnoj radionici djeca izrađuju svoje zastavice te se upoznaju s najvažnijim signalnim zastavicama koje nam omogućuju nesmetanu plovidbu morem. Na kraju igramo i zabavnu igru pograđanja značenja signalnih zastavica!

Uzrast: djeca vrtićke i predškolske dobi te učenici nižih razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

18. Mornarska škrinja

Mornarska škrinja skriva mnoge tajne. Što su mornari nekada u njoj čuvali? Blago, zlato, dragulje, ili nešto drugo? Kreativna radionica izrade i ukrašavanja mornarske škrinje.

Uzrast: djeca predškolske dobi i nižih razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

19. Mornarska odjeća i odlikovanja

Pomorci su u svojoj službi nosili odore kojima se identificirao njihov status i dužnost koju su obnašali. Razlikuju se odore mornara, časnika, kapetana i admirala. Odlikovanja stecena za posebne zasluge isticali su kao ukras na svojim odorama.

Uzrast: djeca predškolske dobi i učenici nižih razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

20. Morska jaja

Što su to morska jaja? Jesu li živa? Jesu li jestiva kao i „obična“ kokošja? Zašto su morska jaja važna za morske dubine? Radionica se organizira uoči i za vrijeme proljetnih, uskrsnjih praznika; omogućuje djeci samostalno istraživanje i degustiranje morskih jaja (opcionalno).

Uzrast: djeca predškolske dobi te učenici nižih razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

21. Pomorske pisanice

Radionica oslikavanja papirnatih pisanica pomorskim i morskim motivima koje su djeca uočila u muzeju: brodovi, kormila, sidra, ribe, amfore, ideja je pregršt! Na koncu njihove pisanice zaplove u papirnatom brodiću kojeg su djeca sama izradila. Radionica se organizira uoči i za vrijeme proljetnih praznika.

Uzrast: djeca predškolske dobi te učenici nižih razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

22. S.O.S. - mala škola telegrafije

Muzej u suradnji s radio klubom „Marjan“ iz Splita i radio klubom „Kaštilac“ iz Kaštel Gomilice organizira radionicu kojoj je cilj, uz praktičan rad, podučiti djecu osnovama telegrafije, Morseovoj abecedi, slanju poruka telegrafskim tasterom kombinacijom dugih i kratkih znakova. „S.O.S.“ je svakako najpoznatiji signal, odnosno poruka, koji je nastao od engleskih riječi „Save our ship“ ili „Save our souls“.

Uzrast: učenici osnovnih i srednjih škola

Trajanje: 60 – 90 minuta

23. Život na moru - pulaka Maria

Djeca uče o različitim tipovima brodova te različitim tipovima jedrenjaka: brikovima, barkovima, trabakulima, pulakama. Saznaju što je pramac, a što krma, te što je jarbol, a što jedro. Naučeno ponavljaju slažući edukativnu i zabavnu slagalicu (puzzle) pulake *Maria*.

Uzrast: djeca vrtićke dobi i učenici nižih razreda osnovne škole

Trajanje: 60 minuta

24. Pomorska jelka

Muzej svake godine ususret Božiću organizira kreativnu radionicu kićenja božićne jelke i izrade božićnih ukrasa koji su oslikani pomorskim motivima.

Uzrast: od 1. do 4. razreda osnovne škole

Trajanje: 90 – 120 minuta

25. Pomorske karte

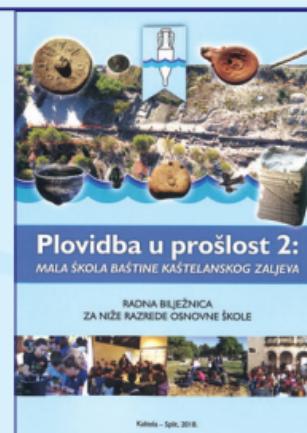
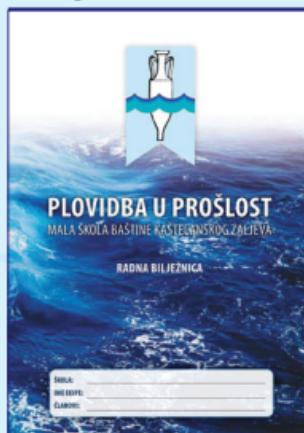
Kartografija je znanost o kartama: vrste karata, vjetrulja, mjerilo,... sve je to važno kako bi kapetan broda uspješno znao pročitati pomorsku kartu i odrediti položaj broda na pučini. Muzej čuva mnoge vrijedne karte koje učenici otkrivaju u muzeju.

Napomena: Radionica će se organizirati od studenog 2019. godine.

Uzrast: učenici nižih i viših razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

26./27. Plovidba u prošlost - mala škola baštine Kaštelanskog zaljeva 1 i 2

Hrvatski pomorski muzej Split u suradnji s Muzejom grada Kaštela organizira plovidbu u prošlost brodom kroz Kaštelski zaljev. Riječ je o višesatnoj terenskoj nastavi s posjetom Kaštelu Vitturi i stalnom muzejskom postavu Muzeja grada Kaštela, do ostataka antičkog nalazišta naselja *Siculi* na Resniku gdje djeca postaju mali arheolozi.

Uzrast: od 1. do 4. / od 5. do 8. razreda osnovne škole

Trajanje: 4 – 6 sati

Predavanja i projekcije

1. Brodovi, more, bitke...
2. Hrvatski mornari u sastavu Austrougarske ratne mornarice
3. Povijesni brod *Istranka*
4. Hrvatska ratna mornarica
5. Pomorstvo kao preduvjet velikih geografskih otkrića
6. „Najstrašnije od svih morskih čudovišta“ – izum torpeda

Moguće je organizirati i druge radionice i predavanja iz hrvatske pomorske povijesti u dogovoru s učiteljima, nastavnicima i profesorima.

Preporuke prije posjeta Muzeju

Preporuča se, prije planiranog posjeta, kontakt s Muzejom radi ugodnije i kvalitetnije provedbe naših programa te dogovor o vrsti planiranog posjeta, prilagođenosti pojedinog programa dječjem uzrastu, prilagođenosti programa djeci s posebnim potrebama, trajanju odabranog programa te o upotrebi edukativnog materijala. Program je poželjno najaviti dva tjedna unaprijed, zajedno s brojem polaznika, njihovom uzrastu te o eventualnom dolasku djece s posebnim potrebama.

Poželjno je, prije dolaska u Muzej, s djecom i učenicima razgovarati o instituciji koju posjećujete te ih uputiti na primjerno ponašanje, potaknuti ih da promatraju i postavljaju pitanja. Vaša angažiranost za vrijeme posjeta Muzeju dobar je primjer koji ohrabruje djecu da što aktivnije sudjeluju u izvedbi muzejsko-edukativnih programa.

Preporuke nakon posjeta Muzeju

Preporuča se, po povratku iz Muzeja, razgovarati s djecom o dojmovima. Predlažemo i daljnju razradu usvojenog znanja kroz likovno izražavanje, povezivanje s drugim nastavnim jedinicama, prezentaciju dječjih i učeničkih radova na izložbi u vrtiću, školi i Muzeju.

Povratna informacija o vašim dojmovima, iskustvima, ali i prijedlozima o nekom novom, mogućem muzejsko-edukativnom programu, bila bi nam dragocjena u našim nastojanjima proširenja ponude i podizanja kvalitete naših muzejsko-edukativnih i kreativnih programa.

Informacije i kontakti

Hrvatski pomorski muzej Split

Glagoljaša 18, Tvrđava Gripe
21000 Split

tel: +385 (0)21 347 346

fax: +385 (0)21 348 092

e-mail: hpms@hpms.hr

www.hpms.hr

facebook.com/HrvatskiPomorskiMuzejSplit/

IBAN: HR5823400091110814861

MB 01363263 / OIB 91912897567

Radno vrijeme

1. listopada – 31. svibnja

pon., uto., sri., pet., sub.: 9 – 15 sati

četvrtak: 9 – 19 sati

1. lipnja – 30. rujna

ponedjeljak – subota: 9 – 20 sati

Izvan radnog vremena – uz prethodnu najavu.

Cjenik

ulaznica za odrasle – 20 kuna

ulaznica za djecu – 10 kuna

stručno vodstvo na hrvatskom jeziku
(do 30 osoba) – 50 kuna

stručno vodstvo na engleskom jeziku
(do 30 osoba) – 100 kuna

predavanje uz projekciju – 50 kuna

radionica „Pomorska jelka“ – gratis

radionica „Morska jaja“ – 20 kuna

radionica „Tvrđave: posade i opsade“ – 20 kuna

radionica „Život na moru – pulaka Maria“ – 30 kuna

radionice „Plovidba u prošlost – mala škola

baštine Kaštelanskog zaljeva“ 1 i 2 – 100 kuna

ostale radionice – 10 kuna

Nakladnik: Hrvatski pomorski muzej Split

Za nakladnika: dr. sc. Danka Radić

Autorica: Branka Despotušić

Stručna suradnja: Danka Radić, Mirja Lovrić

Fotografije i slikovni prilozi: Hrvatski pomorski muzej Split

Grafička priprema i tisak: DES Split

Naklada: 1000 komada

Split, studeni 2019.